

פרשת ויקרא

ויקרא אל משה, וידבר אליו מאהל מועד לאמר.

איתא במדרש, יכוך בשביל משה היה מדבר עמו, ת"ל לאמר שהוא בשביל ישראל. איכא דאמרי, יכול בשביל ישראל היה מדבר עמו, ת"ל לאמר שהוא בשביל משה רבינו.

והנה, כתיב בפרשת וזאת הברכה ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל פנים לכל האותות והמופתים אשר שלחו ה' לעשרת בארץ מצרים. ולכאורה קשה, דאה"נ בנוגע נבואה היה משה גדול מכולם שהשכינה מדברת מתוך גרונו. אבל לענין האותות והמופתים במצרים גם שאר נביאים אחריו עשו מופתים ואפילו גדולה יותר ממה שקרא במצרים, יהושע קרע הירדן, ואלו ואלישע החיו מתים. וא"כ איך נאמר במשה ולא קם נביא עוד בישראל לכל האותות והמופתים.

והנה, קרח ועדתו טען על משה ואהרן רב לכם כי כל העדה כולם קדושים ומדוע תתנשאו על קהל ה'. שהם טוענים שמשה ואהרן עלו כ"כ בנבואה משום שהיו שלוחי ישראל ובזכותם עמד להם, ולא ממעלת משה ואהרן עצמם. ואילו היה שליח אחר גם הוא נתעלה כמו משה ואהרן. וזהו שאמר רב לכם, שזה שאתם נתעלתם כ"כ הוא מפני שכל העדה כולם קדושים. אבל באמת טעה קרח, כי משה בעצמו היה ראוי לגדולה והשראת השכינה כדכתיב ותרא אותו כי טוב הוא, שנתמלא הבית אורה. אבל הגם שמשה בעצמו ראוי לזה, לא היה זוכה למדרגה גדולה כזו שמדבר אם ה' פנים אל פנים, וכמו שרש"י אמר על הפסוק ויקרא אל משה, שהוא קריאה של חיבה לשון שמלאכי השרת משתמשין בו אם לא מפני זכות של כלל ישראל. וראיה שזוכה בעצמו גם לגדולה הוא, דבמצרים היו ישראל ערום ועריה בלי מצוות, ואין מקום לומר שבשביל ישראל זכו לנבואה ולאותות והמופתים שקראו שם, ורק זכות עצמו פעל כל זה.

ולפ"ז יש להבין הפסוק בזאת הברכה, כי בודאי גם אחר משה היו נביאים שעשו נסים על פי ה', ואפשר שהם גדולים יותר מניסי משה. אבל לא מצד עצמם זכו לכך רק בשביל זכות התורה וישראל. משא"כ משה רבינו במצרים מעצמו זכה לכל האותות והמופתים, וממילא לא קם נביא עוד בישראל כמשה לכל האותות והמופתים במצרים, שהוא זוכה לזה אך ורק מצד עצמו.

וזהו גם כוונת המדרש דאמר יכול בשביל משה, ת"ל לאמר שהוא בשביל ישראל, דהו"א שמשה מצד עצמו זכה לקריאה של חיבה, ת"ל שזה הוי בשביל ישראל. ואיכא דאמרי שיכול שהוא רק בשביל ישראל שזוכה לגדולתו כמו שקרח ועדתו היה טוענים, ת"ל לאמר שהוא בשביל זכות משה רבינו עצמו היה זוכה לגדולה ונבואה. ובעצם שניהם ביחד גרמו לגדולתו עד שהשכינה מדברת מתוך גרונו ונקרא לו בלשון של חיבה.

(כתב סופר)